VI. évfolyam 170. szám, MAKÓ, 1915. JULIUS 20. KEDD. ARA 2 fillér,

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP.

A lap szerkesztése háborusa léte alatt a szerkesztésért felelős: PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchényi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN: Egész évre 14 korona. Fél évre 7 „ Negyed évre 3 kor. 50 Egy havra 1 „ 20

A haldokló háboru

Az ántánt valahogy ugy van a békével, mint az ó-testamentumbeli zsidó volt a Jehova nevével, amit nem volt szabad kimondani. A szigoru tilalmat ugy kerülték meg, hogy adtak az istennek más nevet és azon emlegették. Az ántánt egészen igy tesz. Jeles bizonyság rá az angol alsóház legutóbbi ülése, amelyen néhány gentleman — ez esetben igazán pars prototo — nagyon szerette volna megtudni, mi lesz már a békével. De ezt igy nem lehet kérdezni, hanem meg kellett találni az alkalmas formulát. Az alkalmas formula az volt, hogy vajjon az ántánt hajlandó lesz-e a békeföltételek megszabására akkor, ha katonái bevonulnak Berlinbe. Nekünk ugy tetszik, ez az alkalmas formula tulajdonképpen nagyon együgyü formula. Mivel azonban az a Markham nevü képviselő, aki ezt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz, ugyanaz az ur, aki a minap Churchillt és Kitchenert a lámpavasra kivánta, nem igen hihető, hogy ő komolyan kérdezet volna ilyen ostobaságot. Hanem vagy azt kérdezte, hogy az ántánt hajlandó lesz-e a békére, ha majd a németek bevonulnak Párisba, — vagy igy értette a kérdést. A kérdés ilyen föltétele az, amit a háboru előtt való régi jó világban angol humornak neveztünk.

Mindegy különben, hogy mit kérdezett Markham és mit felelt rá Asquith, a fontos az, hogy Angliában már hivatalosan is, a parlamentben is beszélnek a békéről. Nincs mit tagadni rajta — s nálunk különben se tilalmas ennek a bevallása — hogy ebben a formában is szivesen halljuk a békéről való beszédet. Még ha szidják is, még ha gőgös affektálással elutasitják is maguktól, még akkor is szivesen vesszük tudomásul, hogy már beszélnek róla. Azt gondoljuk, természetes ez. Hindenburg mondta, hogy az fog győzni ebben a háboruban, aki jobban győzi idegekkel. De oly erős idegei egy nemzetnek sincsenek, hogy örök hüséget fogadjon a háborunak és soha többet meg ne kivánja a békét. Ágyudörgés és csatazaj közt fölhangzik a nagy moraj, hallhatóan, bár halkan és isteni természeténél fogva mindennél édesebben: a békekivánság moraja. Nem a félelem dadogása hallatja a béke szavát, minálunk bizonyosan nem, — de lehetetlen, hogy a népek lassankint magukra ne eszméljenek. S ez a háboru oly őrületből támadt, melyből van fölébredés és kigyógyulás.

Schopenhauer szerint a gonoszság állapotában egymásban kárt akarunk tenni, nem tudván, hogy egyek vagyunk és mikor a másikat megbántjuk, magunkat sebezzük meg. Ellenségeink minket támadván, nem látták, hogy mikor ránk akarnak halálos csapást mérni, magukat ölik, létük legjobb részét, az európai kulturát. Kitombolván magukat, lehetetlen, hogy ezt át ne érezzék. És egyszerre fog e mindinkább világosodó érzésekből a béke akarata megszületni, talán a véráztatta orosz földön, talán Verdun körül, talán Dél-Wales bányáiban. Azt mondják, hogy a háboru valami isteni intézmény, mely épp oly szükséges, mint a zivatar. Lehet. De bizonyosabb, hogy a béke istenibb intézmény, szükséges, mint a napfény, mely legerősebb a világ hatalmai közt.

Hindenburg nagy csatája

Diadalmas előnyomulás Riga, Varsó, Ivangorod és Lublin ellen

Berlin, julius 18.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér:

A franciáknak a souchezi temetőmagaslatok ellen intézett támadását visszautasitottuk.

Az argonnei erdőségben birtokunkba jutott vonalat kisebb sikerekkel még megjavitottuk.

A Les Esparges magaslatokon még folyik a harc.

Lotharingiában visszaverték csapataink az ellenségnek Embermenyinél (Lunevilletől keletre) és Ban de Sapt környékén történt előretöréseit.

Keleti hadszintér:

Below tábornok hadseregének részei az oroszoknak sietve harcbavitt erősitéseit Auznál megverték, elragadtak tőlük 3620 foglyot 6 ágyut és 3 gépfegyvert és most keleti irányban üldözik őket. A hadsereg egyéb részei Kursanytól északkeletre harcolnak; e helységtől keletre rohammal elfoglalták a legelső ellenséges állást.

A Pissa és Visztula között az oroszok folytatják visszavonulásukat. Scholz és Gallwitz tábornokok csapatai sarkukban vannak. Ahol az ellenség előkészitett állásaiban még ellenállott, ott megtámadták és megverték. Igy támadták meg Scholz tábornok csapatai Poromby, Wyk és Ploszcize helységeket. Gallwitz tábornok hadseregének kötelékébe tartozó ezredek áttörték a miodziahovó—karnievói erősen kiépitett állást. A foglyok száma jelentékenyen növekedik. További négy ágyut zsákmányoltunk.

A Pilicától északra egész a Visztuláig az oroszok szintén visszavonuló mozdulatokba kezdtek. Utánuk nyomuló csapataink rövid üldöző harcok közben hatszázhusz oroszt elfogtak.

Délkeleti hadszintér:

Woyrsch vezérezredes hadseregének offenzivája a következő eredménnyel járt: csapataink julius 17-én délelőtt heves ellenséges tüzben az ellenségnek minden eszközzel kiépitett főállása előtt keskeny helyen keresztül küzdötték magukat a drótsövényakadályon és ezen a résen át előretörve 2000 méter szélességben elfoglalták az ellenség árkait. A nap folyamán az áttörés helyét szivós közelharcban kitágitották és az ellenséges állásba mélyen behatoltak. Estére a moszkvai gárdahadtest, landwehr és tartalék-csapataink ellenfele meg volt verve. Éjjel megkezdte a visszavonulást az Ilzanka-szakasz mögé (Zwolentől délre). Eközben sulyos veszteséget szenvedett. Kétezer embert elfogtunk, öt gépfégyvert zsákmányoltunk.

A felső Visztula és a Bug szakasz között a harc Mackensen tábornagy vezetése mellett folyik.

Az oroszokat német csapatok a Pilackovice (Piskitól délre) és Krasznosztav közötti magaslatokról leverték. Mindkét helységet rohammal elfoglalták. Egy ujonnan a harcbavitt szibériai hadtest nem tudta elháritani a vereséget. Megvertük. Több ezer oroszt elfogtunk.

A legfőbb hadvezetőség.

Nagy csata a Visztula és Bug között

A Bug és Visztula között hosszabb ideje folyó csatározásokból és erőmérkőzésekből lassanként összefüggő, nagy és jelentőséges csata fejlődött. Az orosz hadvezetőség nagy tartalékokat vetett a védmüszerüleg kiépitett és megerősitett pozicióba, amelyeket csapatainknak most már el kell ragadniok az ellenségtől, hogy győzelmes előrenyomulásukat folytathassák.

A küzdelem immár folyamatban van. Sokal vidékén csapataink értékes és nagyfontosságu részeredményeket értek el. Az általános helyzet karakterét kiegészíti az a körülmény, hogy német csapatok bevonultak Krasznosztavba s hogy az oroszok a Visztulától balra is visszavonulóban vannak.

Északi szituációnk teljes mértékben kielégitő.

Az entente biztosra veszi Varsó elestét

Berlin, julius 19.

Chiassóból érkező távirat szerint a „Corriere della Sera“ hosszabb cikkben fejtegeti a németek, magyarok és osztrákok uj támadását az oroszok ellen. Arra a következtetésre jut, hogy Olaszországra, valamint a szövetségesekre nézve nem rejt magában veszedelmet még az sem, ha a németeknek sikerülne Varsót elfoglalni. A németek győzelmei semmi egyebek Sisyphus munkájánál: az orosz hadsereg érintetlen. Oroszország, ha időt nyer, teljesen helyrehozza veszteségeit.

Ha a németek a nyugati front ellen akarnak fordulni, uj, mérhetetlen és az eddiginél is jelentősebb erőket kell szervezniök. Oroszország egyelőre váraira támaszkodva várakozik: ezek a várak biztositják neki a biztos győzelmet.

A „Secolo“ egy londoni táviratot közöl, a mely szerint az angol fővárosban Varsó elestét biztosra veszik. Ez az esemény azonban nem érinti az orosz sereg harci értékét, épp ugy, mint az ellenség galiciai offenzivája nem érintette.

Az oroszok kisebbitik Ossoviec jelentőségét

Pétervár, julius 18.

Az orosz vezérkar által a sajtó részére kiadott közlemények közül az utolsóban Ossoviecről a következőképen történik emlités:

Az Ossoviecből való legutóbbi kirohanás nem jelenti azt, mintha a város ostrom alatt és körülzárva volna. Mindenesetre áll az, hogy Ossoviec kizárólag összes állásaink egyik elől erőditett pontjának szerepét játssza, de nem egy olyan vár szerepét, amely védelemre van rendeltetve.

A Dnyeszteren való átkelés

Csernovic, julius 19.

Csapataink nagyszerüen viselkedtek az alsó Dnyeszternél lefolyt harcokban s a most áradó széles folyón való átkelésnél. A folyó balpartját erős orosz csapatok tartották megszállva. Az átkelés valóban mestermüve volt a stratégiának. Az ellenséges front egyes pontjait mindenekelőtt heves ágyutüzbe fogták s azután vetették csak latba a többi csapatokat. A Dnyeszter tulsó partján az oroszok erősen elsáncolták magukat. Az osztrák-magyar tüzérség tegnapelőtt egész éjjel és tegnap is szakadatlanul lövöldözte az orosz támaszpontokat, különösen ott, ahol a Dnyeszter kanyarodik s egyszerre három oldalról is tüz alá lehetett fogni őket. Tüzéreink a mi partunk magasra épitett állásaiból olyan lövedékzáport zuditottak az oroszokra, hogy szinte a meneküléstől is el voltak zárva s tehetetlenül kellett állniok a hatalmas ágyutüzet. Amikor az oroszokat egyes pontokon már teljesen megtörték, pionirjaink tüzérségünk folytonos ágyutüzének védelme alatt hidakat vertek, mire csapataink a sekélyebb partrészeket gyorsan megszállották és ott elásták magukat. Az oroszok ettől annyira megrőkönyödtek, hogy gyorsan visszavonultak. Sok helyen bekeritették és elfogták őket. A fogságba került tisztek aránylag nagyobb száma onnan magyarázható, hogy ők biztosabb fedezéket kerestek, az orosz katonákat pedig martalékul dobták az ágyutüznek. Az oresz halottak száma igen nagy.

—

Fejetlenség az orosz visszavonulásban

Stryj julius 19.

Az orosz hadseregben hetek óta uralkodó fejetlenséget legjobban jellemzi a következő kis epizód, amely a zuravno—zydacovi Dnyeszter vonalon az oroszok visszavonulása alatt történt.

Az orosz hadsereg visszavonulása oly gyorsan és váratlanul következett be, hogy például számos trénparancsnokság nem is kapott értesitést a visszavonulásról. Igy történt, hogy egy trénoszlop egy tiszt vezetése alatt utra kerekedett, hogy Ruda községben, a Dnyeszter közelében zabot vegyen fel. E közben Rudába bevonultak a szövetséges csapatok és elfogták az egész orosz trénoszlopot, amelynek egyik altisztje elmondotta, hogy őket egyáltalában nem értesitették arról, hogy az orosz átvevő állomást, amely hónapok óta Rudában volt, kiüritették.

Az orosz altiszt vallomásában érdekesek még azok a részletek, amelyek Oroszország belső viszonyaira vonatkoznak. Az altiszt elmondotta, hogy a hadseregben és az országban elégedetlenség uralkodik, mert a háboru tul sokáig tart és mert az aratási munkálatok ellátására nem tettek elégséges intézkedéseket. Sem elegendő számu katonaságot nem szabadságoltak, sem pedig a politikai hatóságok nem tették meg a szükséges intézkedéseket. Az orosz katonák különben mindenről pontosan tájékozva vannak; rögtön megtudták Lemberg elvesztését.

—

Német lapok a külön orosz békéről

Berlin, julius 19.

A német lapokban sorra jelennek meg cikkek, amelyek azzal a kérdéssel foglalkoznak, lehetséges-e az Oroszországgal való megegyezés, miután az igazi ellenség Anglia. A német lapok felfogása szerint Oroszországtól bizonyos politikai kérdések választják el a központi hatalmakat, melyek megoldhatók.

Az ellenség fogalmát Anglia testesiti meg, miután gondolkodásban, hadviselésben, diplomáciában és üzleti szellemben mindent megmozgat és minden eszközre kész, hogy Németországot megsemmisitse. Természetes az is, hogy ellentétben Angliával, Oroszország a háboru után rászorul a német technikára és a német iparra.

Németországnak nem érdeke, hogy tönkretegye Oroszországot, illetve a háboru után bizonyos kérdésekben közlekedést ne tanusitson.

Egy másik véglet volna azonban, ha Németország hivatásának tekintené azt, hogy mai ellenségét gazdaságilag lábra állitsa. A német iparnak inkább le kell mondania bizonyos haszonról, semhogy Oroszország imperializmusát előmozditsa, viszont azoknak az iparágaknak, amelyek nem szolgálják Oroszország politikai megerősödését, meg kell, hogy nyiljon az ut a német határon tul is, ha majd a béke helyreáll. Kétségtelen, hogy Németország számára a háboru után sem szünik meg a veszély, — kivéve, ha a háborut a végsőkig viszi, — hogy Oroszország expanziós törekvései megmaradnak és a lakosság nagy szaporasága mellett az orosz tulerő nem egy elmuló akadálya a megegyezésnek.

Németországnak elsősorban a saját erejéről és megszervezéséről kell gondoskodni és csak azután törődhetik azzal, hogy ipari érdekeiért és diplomáciai érdekekből a távolabb jövőben megegyezésre legyen hajlandó Oroszországgal.

—

A karintiai záróerődök harcképesek

Berlin, julius 19.

A „Berliner Tageblatt" harctéri tudósitója jelenti: Az olaszok folytatják hamis tudósitásaikat. Az a hirük, hogy a Predil, Raibl, Hensel és Flitsch záróerődöket összelőtték, merő kitalálás. Az olaszok hét heti erőltetéseik és az ott összpontositott elsőrendü csapataik és nehéz tüzérségük ellenére még nem is közeledtek céljukhoz. Az operációk ezen a fronton május 25 én kezdődtek. Az első gránát a predili ut közelében nem robbant föl. Azóta folyton lövöldözik a Predilt. Az olaszok ágyutüzére a Raibl-erőd válaszolt és megállapitotta, hogy az olaszok a Navea-nyergen fészkelték be magukat és onnan lövöldözték a várost hegyi ágyujukkal. Az utóbbiakat nemsokára visszavonták. Egyidejüleg előretörést kiséreltek meg Malborghet felé, melyet szintén visszavetettünk. Junius 12-én az olaszok nagyobb erőket csoportositottak Flitschtől déli irányban. Malborghet ellen nemcsak mozsarakkal, hanem hajóágyukkal is kisérleteztek. Julius elsejéig az ellenség temérdek nehéz gránátot lövöldözött el és még sem volt képes a Hensel-erődöt lerombolni, mely mint személyesen meggyőződtem, még most is szakadatlanul viszonozza a tüzelést. A Hensel-erőd összes hős védőit kitüntették. A Preidl-erőd, amelyre a legnehezebb kaliberü ágyukból folyton lövöldöznek, szintén viszonozza a tüzelést. Az olasz tüzérség ezen a fronton néhány cél felé dolgozott. Raibl és Predil egyes gránátokat kapott ajándékba. Az operációk végső eredménye az, hogy az összes záróerődök és védmüvek akcióképesek maradtak és — mint emlitettem — a tüzelést viszonozzák.

—

Olaszország háborus céljai

Kopenhága, julius 19.

A „National Tidende" Olaszország céljairól a következőket közli: Jelenleg Olaszországnak az a célja, hogy a stratégiailag fontos pontokat megszállja, hogy ezzel határait a monarchiával szemben födözze és egy későbbi lehetséges betörést kizárjon. A stratégiailég fontos pontok egyszersmind az irredenta törekvések záloga is. Magától értetődő, hogy ez a cél nem végleges és nem teljes. Olaszország nemcsak területeket akar szerezni, hanem ezeket a területeket meg is akarja tartani, ehhez pedig meg kell semmisitenie a központi hatalmak szövetségesét. Az olasz háboru tehát nem egy olyan háboru, hanem olyan, mint Angliáé, Franciaországé és Oroszországé. Az a föltevés, hogy Olaszország csak a Monarchiát akarja letörni és kész Németországgal külön megállapodni akár most, akár a háboru után, abszolut valótlan.

Döntés — augusztusban

—

Oroszország kénytelen lesz békét kérni

A „Neues Wiener Journal" berlini tudósitója hosszasabban beszélgetett egy balkáni állam berlini diplomáciai köpviseletének egyik tagjával. A semleges diplomata érthető okokból nem akarja, hogy az intervjuval kapcsolatban megnevezzék. A helyzetről való nézetét a következőkben foglalta össze:

Ha a Dardanellákat ebben a hóban el nem foglalják a szövetségesek, akkor soha sem foglalják el. A törököknek jelenleg annyi municiójuk van, amennyivel visszaverhetik a szövetségesek támadásait. Augusztusban már annyi municiójuk lesz, hogy nagyarányu offenzivát kezdhetnek. Ezt a nagymennyiségü municiót konstantinápolyi gyárukból fogják kapni.

Hogy Bulgária Törökország ellen támad, azt teljesen kizártnak tartom. Bulgária a megegyezés utján van Törökországgal a függő kérdések tekintetében. Románia és Bulgária is legközelebb barátságos megegyezésre fog jutni. Ezzel szemben semmi értelmük sincsen azoknak a hireszteléseknek, amelyek szerint balkáni szövetség van alakulóban, amelybe Szerbia és Bulgária is belép. A ma élő bolgár és szerb nemzedék soha sem fogja egymást megérteni.

Hogy Románia, Bulgária és Görögország a háboru végéig semlegesek maradnak, az kétséges. Ha érdekeik megkivánják, ezek az országok is megmozdulnak majd.

A helyzet kulcsa Lengyelországban van. A balkáni államok külföldi képviselői — mondhatnám — azon a nézeten vannak, hogy József főherceg, Conrad, Hindenburg és Mackensen fogják eldönteni az összes balkáni államok sorsát.

Talán augusztusban, a háboru 13-ik hónapja lesz a legfontosabb hónap. Emberi számitás szerint ez a hónap fogja meghozni a döntést. Ha az oroszok juliusban és augusztusban is olyan vereségeket szenvednek, mint májusban és juniusban, akkor katonai és imperialisztikus okokból kénytelenek lesznek békét kérni. Ha ellenben az orosz-lengyelországi nagy mérkőzés nem hozza meg a döntést, akkor a háboru eltarthat 1916. tavaszáig. Ebben az esetben, tudomásom szerint, Franciaország nem lenne abban a helyzetben, hogy egy másik téli háborut végigharcoljon.

Ha Olaszország továbbra is az eddigi sikertelenséggel fog harcolni, akkor az olasz nép nem fog sokáig háborut viselhetni. Ha Cadorna negyedévi háboru után nem tud jelentős eseményt felmutatni, a forradalom nem fog elmaradni.

A semleges balkáni diplomata e szavakkal fejezte be nyilatkozatát: A központi hatalmak és Törökország jelenlegi helyzete mindenesetre kitünő.

A románok hűségnyilatkozata

—

„Nincs közöttünk semmi felekezeti, nemzetiségi különbség sem"

A hazai románok már nem egyszer bizonságát adták annak, hogy e hazához, a magyar hazához tapad a szivük és a külföld sajtója hiába iparkodott a konkolyt elhinteni közöttük itt az irredentizmus komoly formában nem bukhatik fel. Most Lugosról kapunk egy eredeti jelentést, amelyet örömmel regisztrálunk.

Minden kommentár helyett közöljük lugosi tudósitónk eredeti közlését:

A kissé lekésett megyei közgyülést csak e hó 14-én tarthatták meg. Mint a többi vármegye, ugy ez is kitért tárgyalásaiban a háborus állapotokra is.

Marostorda vármegye átiratát tárgyalták, melyben arra kérték a vármegyét, hogy bélyegezzék meg Olaszország perfid eljárását.

A központi választmány inditványához hozzászólt a román nemzetiségi párt közismert tagja, dr. Braniste Valér is, a Drapelul szerkesztője is.

A kiváló román politikus és publicista szavaiból a következő kijelentéseket emeljük ki, amely minden valószinüség szerint ugy nálunk itthon, mint a külföld érdekelt helyein nagy feltünést fog kelteni:

„A központi választmány inditványát elfogadjuk mi is, bizonyságául annak, hogy dacára a politikai nézeteltérésnek, midőn a trónhoz és a hazához való hüségről van szó, nincsenek köztünk sem nemzetiségi, sem felekezeti, de még politikai külömbségek sem.

Ősi hittel hallgattuk meg a Felség hivó szavát . . .

Hüségünknek bizonyságát adtuk mindjárt a háboru elején és megadjuk végig ama szent reményben, hogy e nagy áldozattal egy jobb, szabadabb, boldogabb jövőnek vetjük meg alapját, mely méltóbb lesz e haza különböző együttélésnek a megalapitására s akiket a sors és a történelem arra szánt, hogy itt vállvetve fejtsék ki legjobb erőiket a jólét, a haladás és szabadság elérhetésére."

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Julius 20. Kedd. Róm. kath. és Protest. Margit sz. Görögorosz jul. 7. Ciriaca. Nap kel 4 óra 22 perckor, nyugszik 7 óra 48 perckor.

—

Időjárás. Hősülyedés és sok helyütt eső vagy zivatar várható. Sürgönyprognózis: hüvösebb, sok helyütt csapadék, zivatarok. Déli hőmérséklet: 17·d2 C· fok.

—

— **A belügyminiszter a husfogyasztás korlátozásáért.** A csaknem egy év óta tartó háboru alatt többmilliós hadseregünk élelmezése tetemesen csökkentette az ország állatállományát. Ebből kiindulva, a miniszterium tudvalevően eltiltotta a marhahusnak, borjuhusnak és sertéshusnak a hét két napján, kedden és pénteken való kimérését, illetőleg étkezőhelyeken való kiszolgáltatását. A kormányrendelet célzatának kiván minél teljesebb sikert biztositani a belügyminiszternek a törvényhatóságokhoz intézett körrendelete, amelyben a miniszter annak az eszmének érdekében indit széleskörü akciót, hogy a hussal való táplálkozást még a kormány részéről megszabott mértéken tul is korlátozzák. A háboru — mondja a körrendelet — sok más irányban és mindannyiunktól nagy áldozatokat követel, amelyeket a magyar társadalom eddig mindig páratlan hazafias lelkedéssel sietett minden téren meghozni. Ezek mellett igazán csekélységgé törpül a hussal való táplálkozás mérséklése, amely lényegében csak némi életrendi kérdéssé zsugorodik, kihatásában ellenben kiszámithatatlan hadviselési és közgazdasági eredményekkel jár. A miniszter elsősorban a törvényhatóságoktól várja, hogy a husfogyasztás korlátozásának eszméjét minél szélesebb körben népszerüsitsék.

— **Levél az orosz fogságból.** Cirják János makói katona, ki régebben nem adott életjelt magáról, ma a következő levelet irta feleségének: Kedves feleségem! Tudósitlak, hogy én egészséges vagyok, amit nektek is tiszta szivemből kivánok. Ujságot nem irhatok. Kérlek, ha megkaptad a lapomat, sürgönyileg válaszolj. Cirják János hadifogoly.

— **A fix fizetesből élők összeirása.** A fix fizetésből élő családfők összeirását a mai naptól kezdve a délelőtti órákban a városháza nagy tanácstermében erre a célra felkért tanitók végzik. A jelentkezés fontos, mert a rendőrhatóság ennek az alapján teszi meg azokat a számitásokat, mi esetleg az élelmiszereknek olcsóbb beszerzéséhez vezet.

— **A hadifoglyoknak lehet csomagot küldeni Szerbiába.** A Szerbiában levő magyar és osztrák hadifoglyok részére ezentul küldhetők öt kilogrammot meg nem haladó postacsomagok is. A szállitási feltételekről a postahivatalokban kifüggesztett hirdetmények nyujtanak bővebb felvilágositást.

— **Helyreállt a posta- és távirda forgalom.** A postaforgalom ugy levelekre, mint utalványok és csomagokra nézve teljesen helyreállt és korlátlanul szállit a posta a polgári forgalomban minden küldeményt. A katonaság részére csak négy tábori posta számra adhatók fel csomagok és pedig a 11., 39., 51. és 149 számu tábori-postáknak. A többi tábori posta részére csak levelek és pénzeslevelek továbbittatnak. Táviratozni ezentul minden irányban lehet korlátozás nélkül.

— **Pályázat hadseregszállitásta.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezuton hozza az érdekeltek tudomására, hogy a cs. és kir. hadügyminiszterium folyó évi julius hó 12-én 326—915. Int. szám alatt kelt értesitése szerint az alábbi szükségleteket kivánja beszerezni: szörmemellényeket (házinyulszőrme kivételével), szürke szörmegallérokat (házinyulszörme kivételével), szőrmével bélelt kesztyüket, gyapjukesztyüket, nemezczizmákat csuklóig érő bőrbetéttel lábmelegitőket nemezből, lovasok részére, esőköpenyeket tartós pamutszövetből természetes vagy fehérszinben, baslikokat pamutflannellből természetes vagy fehérszinben, tömlőalaku hósapkákat, szvettereket gyapjuból vagy pamutból, kötött, pólyaszerü lábszárvédőket gyapjuból vagy pamutbol, térdmelegitőket gyapjuból, csuklómelegitőket gyapjuból, kötszövött alsónadrágokat, hasmelegitőket flanellből, gyapju köpenybélést ujakkal, gyapjuszövetet kapcákhoz. Az ajánlatokban megadandó, hogy a pályázó milyen mennyiséget, milyen áron és milyen határidőre volna képes szállitani. Megjelölendő, hogy az ajánlott cikkek milyen anyagból készülnek. Az ajánlatok mintákkal felszerelve 1915. évi julius hó 26-áig küldendők be.

— **Visszaélés a hagymakereskedésnél.** A város rendőrkapitányának tudomására jött, hogy egyik-másik hagymakereskedő a hozzá beadott mintákat megváltoztatja olyanformán, hogy a beadott mintacsomóból kiszedi az apróhagymát s az igy kiválogatott mintacsomagot az átvételkor arra használja fel, hogy a kialkudott árból levonásokat eszközöljön. Ennek a visszaélésnek megakadályozása végett a rendőrhatóság figyelmezteti az eladókat, hogy ezentul a kereskedőknek átadott mintacsomagokat az egyezség megkötése után azonnal pecsételjék le, hogy abból a szállitásig semmi kivehető ne legyen.

— **Gazdátlan állatok.** A városházánál egy báránytés egy pulykát őriznek gazdátlanul. E gazdátlan állatokat igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átveheti.

— **Anyakönyvi hirek.** Király Juliánna özv. Marjai Jánosné 67 éves, Láda Erzsébet özv. Baranyi Istvánné 75 éves, Fekete Juliánna Vig Istvánné 60 éves, Biró Rozália 40 éves, Nagy Erzsébet Piroska 6 hónapos, Bencze István 49 éves, Fürge Ferenc 46 éves korában elhat.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(953)

103. fejezet.

Márta hálája.

— Dehogy nem érdemel! Kegyed sokat tett értünk! A czirkusz hirnevét kegyed alapitotta meg. Ezért hálásak leszünk mindhalálig! És most foglalja el a szobácskámat, kisasszony. Pihenje ki magát, mert hiszon látom, hogy egész oda van. Ne féljen semmit! Az ajtót rázárom és kivülröl lefekszem ide a küszöbre. Biztositom, hogy senki sem fogja háborgatni kegyedet. Meg vagyok győződve, hogy legkésőbb holnaputánig vagy Pietró, vagy atyja ide érkezik és akkor jó lesz minden.

— Márta ebbe csakugyan belenyugodott.

Trebelli rendörtiszt ez alatt erélyesen folytatta a nyomozatot Del-Monte gróf ellen.

Az éjjeli betörés ugyan nem sikerült, mert Del-Monte gróf egész megfoghatatlan módon eltünt hazulról, holott biztosra vette, hogy otthon van.

El nem birta képzelni, hogyan hagyhatta el a kastélyt kémeinek hire és tudta nélkül Pervze, hogyis gondolhatott volna arra, hogy az a csupasz képü udvarmester volt az, akit ő keres.

Szappanos pedig még ezon éjjelen észrevztte, hogy a szép madár kirepült. A rendőrök betörése alkalmával támadt zavarban szépen kiszökhetett, anélkül, hogy valaki a sötétségben észrevette volna.

Mér most keresni kellett őt! De hol? Legelöször is azon gondolkodott, hogy ugyan hova mehetett első sorban? Bizonyára Pietróhoz, akinél azelőtt is tartózkodott.

Egyébiránt Szappanos már tisztában volt magával a teendőkre nézve.

(Folyt. köv.)

„JUTA"
lisztes zsákot 150 fillérért, korpás zsákot 100 fillérért vesz darabonként a
Zeitler Rudolf és Tsai
gőzmalom és jéggyár részv.

Elismert legjobb mótorok!

Világhirü eredeti „Körting"
Diesel motorok
Szivógáz
.: és benzinmótorok. ::
Cséplőgarniturák benzin- és nyersolajlokomobillal. Benzines magánjárók.
Meglepő ujdonság!
Nyersolajmótorok
keresztfejvezetékkel.
Gellért Ignác és Társa mérnöki iroda
Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.
Saját érdekében kérjen ajánlatot
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek!

ORVOSOK
igazolják, mint legkitünőbb köhögés elleni szert a:
Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a „3 fenyővel"
Millók használják
Köhögés
rekedtség, elnyálkásodás, hurut, szamárhurut ellen és különösen meghülés ellen, mely miatt minden haroosnak nélkülözhetetlen. 6100 orvosi és más egyén igazolja a biztos sikerét ezen étvágy gerjesztő és kellemes cukorkáknak. Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér, hadi csomagolásban 30 fillér.
Kapható minden gyógyszertárban.

10 klg. KÉKKŐ
kapható:
IRITZ MIKSÁNÁL.

Ujságárusokat
felvesz e lap kiadóhivatala.

HERE SZÉNA és MARHÁNAK való, valamint

herés árpa-szalma

kapható IRITZ MIKSÁNÁL olcsó árban.

A Korzó-szálloda és vendéglő kedvező árban eladó.

Hereföld 100 hold

kiadó Iritz Miksánál.

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen

A „MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG"-ba.

Állitsa meg

a rikkancsot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság"-ot, megtalálja benne amireszüksége van.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, ará- és kézvörösség és mindenféle bőrtisztátalanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajifjitó szer.

Ára: Vilma crém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona. Vilma szappan 70 fill. Hajifjitó 1 korona. Nagyobb megrendelések más kiállítások érmekkel lettek kitüntetve.

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak ugy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi:

Ideál-fogkrémet. A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségeit megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerüségét rövid idő mulva elérhetjük, ha az Ideál-kézfinomitót használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolithatjuk, ha okszerü kezelés mellett az Ideál-arckenőcsöt használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak ugy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitünő készitmények törvényes védjeggyel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** ujvárosi gyógyszertárában szerezhetők be.

Telefon-szám: 68. Telefon-szám: 68.

Lábápoláshoz! Izzadás ellen!

A mostani világháboruban a nagy fáradalmak között harcosaink àldása

1 tubus 1·50 **Pára-pasta** 1 tubus 1·50

megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test (láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrkeményedés képződését és bevált óvszer az összes bolhák tetvek és egyébb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula drogériájában, Főtér.

Tábori postacsomagban küldhető.

Mindenki örül, mert

napról-napra megujuló győzelmeink csak örömmel tölthetnek el mindenkit. Mindennap egy lépéssel közelebb jutunk a nagy háboru befejezéséhez és mindennap egy lépéssel közelebb ahhoz, hogy a nagy munka megjelenhessen. Kiadóhivatalunk nagy sulyt helyez arra, hogy

kifogástalan, izléses munka

legyen, mit csak ugy érhetünk el és csak ugy lesz értékes mindenki előtt a munka, ha azt hőseink arcképeinek százai diszitik. Mindenki ösmerje tehát kötelességének hozzátartozója arcképét elhelyeztetni a hősök arckép-albumában, mert egy hősünk arcképének sem szabad hiányozni ebből a diszes albumból.

HŐSEINK NAGY ARCKÉP-CSARNOKA

Még mindig fogadunk el fényképeket!

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság" villanyerőre berendezett gyorssajtóján, Makón.